Dodatek do „Głosu Wąbrzeskiego" Wąbrzeźno, dnia 6 lipca 1935 r.

ROLNIK

Nr. 18 | DODATEK POŚWIĘCONY SPRAWOM ROLNICZYM ORGAN T.R.P. | Rok III

KOMUNIKATY T.R.P.

KOMUNIKAT NR. 137

Rośliny rolnicze. W lipcu zaczynają się żniwa. W związku ze żniwami przypomina się stale rolnikom, aby wykonywali możliwie natychmiastową po sprzęcie podorywkę. Podorywka możliwie wczesna, prócz utrzymania ziemi w dobrej strukturze ma też wielkie znaczenie w ochronie roślin przeciw zdziebelnikowi, wciórnastkom, które w obecnym roku w niektórych okolicach we większej ilości wystąpiły, mszycom zbożowym i różnym sprawcom zgorzeli podstawy źdźbła.

O ile na roślinach strączkowych, przedewszystkiem grochu we wielkiej ilości występują strąkowce, lub zwójki, uszkadzające nasiona, należy zapobiegać szkodom na przyszłość przez szybkie młócenie grochu, a przedewszystkiem głębokie zoranie pola w jesieni.

Na drzewach owocowych. Na początku lipca należy opalać, kto tego jeszcze nie zrobił, oprzędy już zaczynających się przepoczwarzać namiotników jabłkowców, jako też zakładać opaski z falistego papieru lub słomy i wybierać z nich i niszczyć chowające się w nie owocówki jabłkówki, zwójki śliwkowe i kwieciaki jabłkowce — albo opaski palić i zastąpić nowemi. Strząsać, zbierać i niszczyć trzeba wszelkie uszkodzone przez owocówkę jabłkówkę, zwójkę śliwkową i owocnicę śliwkową i inne szkodniki owoce, przez skarmianie świńmi, lub spalanie. Należy niszczyć spotkane, przykryte rudą wełną na dolnej stronie liścia złoża jajek kuprówki rudnicy. Pozatem Stacja Ochrony Roślin przypomina, że z początkiem lipca jest czas na wykonanie trzeciego wiosennego opryskiwania drzew 1% cieczą bordoską z zielenią paryską lub 2% roztworem cieczy kalifornijskiej z arseninem ołowiu. O ile jeszcze występują mszyce na drzewach owocowych lub na innych roślinach czy w ogrodzie, należy je tępić odwarem tytoniowym.

Sposób przyrządzania cieczy bordoskiej, kalifornijskiej i odwaru tytoniowego jest podany w 3—4 numerze „Kłosów" z tego roku. Odpadki tytoniowe można otrzymać w Pomorskiej Izbie Rolniczej po 30 gr za kg.

W ogrodzie warzywnym. Owoce pomidorów z ciemnemi plamami, spowodowanemi przez zarazę ziemniaczaną (Phytopthfore infestans) należy zrywać i głęboko zakopać.

Śmietkę kapuścianą, której białawe beznogie i bezgłowe larwy ogryzają korzenie i łodygi kapusty — o ileby jeszcze w lipcu powodowała szkody — można tępić przez podlewanie ziemi przy korzeniach 0,1% roztworem sublimatu (silna trucizna) t. j. w stosunku 1 gr. na 1 ltr. wody. Rośliny kapusty marniejące wskutek żeru chowaczy (Cenforhynchus) lub innych ryjkowców (larwy białawe zgięte z schytynizowaną głową) powodujących często tworzenie się narośli podobnych do kiły kapuścianej należy wyrywać i niszczyć, a także wszelkie korzenie przy zbiorze usuwać i niszczyć.

KOMUNIKAT NR. 138

Wyniki wieloletnich doświadczeń polowych zgodnie wykazują, że ilościowo gleby nasze są najmniej zasobne w kwas fosforowy; tem też tłumaczy się ogólnie stwierdzony fakt, że oziminy najwdzięczniejsze są naogół za nawożenie fosforowe i to w wyższym stopniu rzepak i pszenica niż żyto. W związku z powyższem, wobec nadchodzącego okresu siewów jesiennych, uwaga rolników musi być skierowana w dziedzinie nawozowej w pierwszym rzędzie na nawożenie fosforowe.

Co się tyczy wyboru najodpowiedniejszego nawozu fosforowego do zastosowania pod siewy ozime, to ogólnie biorąc, na wszystkich glebach mineralnych najlepsze działanie wykazuje superfosfat, będący najstarszym i najpowszechniej stosowanym nawozem fosforowym.

Superfosfat jest ponadto jedynym nawozem fosforowym, zawierającym kwas fosforowy **rozpuszczalny w wodzie.** Dzięki tej zalecie, rozpuszczony w glebie superfosfat zaopatruje każdą jej cząsteczkę w małą dawkę kwa-

su fosforowego, co znacznie ułatwia jego pobieranie przez korzenie roślin. Bezpośrednia przyswajalność dla roślin kwasu fosforowego superfosfatu sprawia, że działanie jego jest szybkie i niezawodne, a zwyżki plonów żyta, pszenicy i rzepaku, osiągane przy stosowaniu superfosfatu, bardzo wysokie.

Superfosfat korzystnie wpływa na początkowy rozwój ozimin a również czyni rośliny silniejszemi i odporniejszemi, chroniąc je przed szkodnikami i chorobami. Superfosfat zwiększa u zbóż sztywność słomy, zapobiegając ich wyleganiu. Wreszcie superfosfat przyśpiesza dojrzewanie ozimin, dając piękne i wczesne zbiory dobrze wypełnionego ziarna o wysokim ciężarze gatunkowym.

Dawki superfosfatu, jakie uznane zostały w praktyce za najbardziej korzystne w zastosowaniu pod żyto, pszenicę i rzepak ozimy, wynoszą 150—300 kg superfosfatu 16% na ha.

Stosować należy ten nawóz zasadniczo bezpośrednio przed siewem, przykrywając go broną lub kultywatorem. W pewnych wypadkach superfosfat może być stosowany pod pszenicę wiosną, pogłównie i dobrze przykryty broną. Jednak pogłównie użyty superfosfat wykazuje nagół słabsze działanie od superfosfatu zastosowanego pod korzeń i dlatego to najwłaściwiej jest stosować go we wrześniu, przed siewami ozimin.

KOMUNIKAT NR. 139

NAJWAŻNIEJSZE POSTANOWIENIA O OCHRONIE RYBOŁÓWSTWA

z ustawy z dnia 7 marca 1932 r. Dz. U. R. P. nr. 35, poz. 337.

Łowienie ryb zabronione jest w niedziele od godz. 6 rano — 20 (8 wieczór) z wyjątkiem łowienia na wędkę.

Wszystkie narzędzia stawne jak żaki, więcierze, sznury nocne, przytwierdzane do dna i boków mogą pozostawać w tym czasie w wodzie, nie należy ich jednak używać.

Używanie narzędzi tego rodzaju jak włóki, niewody itp., które są ciągnione, wleczone, wreszcie narzędzi z nagonką jest zabronione w czasie od 15 kwietnia do 31 maja.

W sieciach, które się używa, oczka od jednego węzła do drugiego nie powinny przekraczać 25 milimetrów, w kutlu sieci ciągnionych 20 mm. Do połowu sielaw i stynek Wojewódzka Władza Administracyjna może pozwolić na używanie sieci w rozstępie oczek 15 mm, a w kutlu sieci ciągnionych 9 mm.

W wypadkach niszczenia jazgarzy, cierników, ukleji, oraz zaopatrywania się w ryby służące za przynętę, wielkość sieci nie może przekraczać 20 m długości, 6 mtr. szerokości, a gęstość oczek dopuszczalna jest do 9 mm.

Stawne narzędzia połowu wolno tylko zakładać na połowie szerokości łożyska wody, większa szerokość jest niedozwolona. Głuszenie ryb pod lodem jest niedozwolone i bardzo ostro karane.

Ryby złapane, o ile są mniejsze jak niżej podane wymiary, należy bezzwłocznie wpuścić do wody.

Najważniejsze gatunki ryb:

	Wymiary	Czas ochronny
Jesiotr	— 100 cm	1. VI. — 31. VIII.
Łosoś	— 35 cm	1. X. — 31. XII.
Pstrąg	— 25 cm	15. X. — 15. XII.
Lipień	— 28 cm	15. III. — 15. V.
Sielawy	— 18 cm	15. X. — 31. X.
Sandacz	— 35 cm	
Szczupak	— 28 cm	
Brzany	— 25 cm	
Świnki	— 25 cm	
Węgorz	— 35 cm	

Przewożenie, przenoszenie, sprzedawanie, kupowanie ryb i raków po upływie 3 dni od rozpoczęcia okresu ochrony oraz mniejszych aniżeli podane wymiary, jest wzbronione, chyba, że zezwoliła władza.

Zakaz ten nie dotyczy ryb sprowadzonych z zagranicy, łowionych w wodach zamkniętych lub morskich. Nieprzestrzeganie tych przepisów pociąga za sobą kary, konfiskatę narzędzi rybackich i ryb, bez względu na to, czyją są one własnością.

KOMUNIKAT NR. 140

Pomorskie Towarzystwo Rolnicze przypomina rolnikom szczepienie swojej trzody, a w szczególności podaje do wiadomości, że członkowie Zrzeszenia Lekarzy Weterynaryjnych, oddział pomorski, gotowi są dla członków Pom. Tow. Roln. wykonać masowe szczepienie świń przeciwróżycowe, po następującej taryfie:

do 50 kg wagi	—	0,75 zł
do 80 kg wagi	—	1,00 zł
cięższe	—	1,50 zł

Towarzystwa Rolnicze Powiatowe powinny zorganizować zbiorowe szczepienia i porozumieć się z lokalnym p. lekarzem weterynarji i uzgodnić termin szczepienia, miejscowość, ilość sztuk i wreszcie zapłatę, powołując się na pismo Zrzeszenia Lek. Wet. — Toruń, 18 czerwca br. Nr. 37/33 do Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego.

KOMUNIKAT NR. 141

Jak podaje prasa na jednej z niedawno odbytych konferencyj przedstawicieli rolnictwa oraz przemysłu i handlu w czasie dyskusji jeden z rolników oświadczył między innemi: Proszę Panów, ja przemawiam tutaj jako przedstawiciel rolnictwa, to znaczy 72% ludności Polski. Na to przerwał mu jeden z przedstawicieli przemysłu oświadczając, iż twierdzenie takie jest demagogją, bo przedstawiciel organizacyj rolniczych może przemawiać i domagać się czegokolwiek tylko w imieniu swoich członków, a o ile chodzi o ilość rolników zorganizowanych w Kółkach Rolniczych w całej Polsce wynosi zaledwie 7% i to nie ludności Polski ale ogółu rolników.

„Mówmy sobie prawdę w oczy" zakończył przedstawiciel przemysłu, „ja jako przemysłowiec mogę mówić w imieniu przemysłu, bo w mojej branży wszyscy producenci są zjednoczeni, ale Pan, jako rolnik może zabierać głos i domagać się czegokolwiek tylko w imieniu niecałych 7% rolników, reszta rolników tego się nie domaga, boby przecież Pana poparli i przystąpili do Pańskich Kółek Rolniczych".

Smutne ale prawdziwe. Aczkolwiek na Pomorzu i w Wielkopolsce większy procent rolników jest zorganizowanych, to jednakże ilu chodzi luzem i stroni od Kółek Rolniczych. A w iluż to powiatach Polski wogóle jeszcze Kółek Rolniczych niema.

Dopóki rolnictwo nie stworzy silnych organizacyj niema mowy o trwałem polepszeniu bytu rolnictwa.

KOMUNIKAT NR. 142

W ostatnim czasie, a niemal w ostatnich dniach zostały wybrane w poszczególnych powiatach nowe Zarządy Powiatowych Sekcyj Osadniczych względnie zostały uzupełnione nowymi członkami w miejsce tych, którzy ustąpili, a spisy nazwisk nowego składu zarządu wzgl. nowych członków nie zostały podane do wiadomości Zarządu Wojewódzkiej Sekcji Osadniczej w Pomorskiem Towarzystwie Rolniczem. Zarząd Wojewódzkiej Sekcji Osadniczej rozesłał zaproszenia do członków Zarządów Powiatowych Sekcyj Osadniczych, jako członków Wojewódzkiej Rady Osadniczej na zjazd 7 lipca br. o godzinie 9.30 na podstawie posiadanych spisów. Wobec powyższego, na skutek zaszłych zmian odwołuje Zarząd Sekcji Osadniczej Pom. Tow. Roln. wszystkie te zaproszenia, które dostali osadnicy nie będący już członkami Zarządów Powiatowych Sekcyj Osadniczych, a tem samem nie są już legitymowani jako członkowie Rady Osadniczej.

Wszystkich pp. Prezesów Sekcyj Osadniczych Powiatowych, jako też pp. Instruktorów Zarząd Sekcji Osadniczej PTR. uprasza, ażeby zastosowali się do powyższego wyjaśnienia i unieważnili niewłaściwe zaproszenia, a właściwym członkom, którzy nie dostali zaproszeń wydali odpowiednie zaproszenia i zaświadczenia.

Zwracamy uwagę, że na salę obrad dopuścimy tylko tych osadników, którzy przy wejściu wylegitymują się, legitymacją członkowską danego Kółka Rolniczego, zaproszeniem względnie zaświadczeniem podpisanem przez prezesa Sekcji Osadniczej i instruktora danego powiatu.

Wszystkich więc tych osadników przestrzegamy, którzy nie są członkami Zarządów Powiatowych Sekcyj, ażeby się na Zjazd do Laskowic nie wybierali, albowiem ze względów statutowych i regulaminowych, w zebraniu brać udziału nie mogą i tem samem na salę obrad wpuszczeni nie będą. Prosimy natomiast, ażeby w Zjeździe ze względu na ważność spraw, wzięli udział wszyscy członkowie Rady Osadniczej, a jeżeli z jakichkolwiek powodów nie będą mogli, to w każdym razie powinni wziąć udział pp. prezesi i wiceprezesi i wyłoniona delegacja z pośród członków zarządu, choćby w jednej osobie.

KOMUNIKAT NR. 143

Sekcja Osadnicza Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego zwraca uwagę, że renty przeliczone przez Państwowy Bank Rolny zostały zgodnie z obowiązującemi przepisami i rozporządzeniami i kierowanie spraw do Sądu o przeliczenie inne, względnie mniejsze, narazi dłużników na niepotrzebne przegranie procesu.

Takie wyroki niekorzystne zapadły już w Sądzie Apelacyjnym w Poznaniu i w Sądzie Najwyższym w Warszawie.

Ostrzegamy więc osadników-dłużników, aby nie dawali posłuchu różnym złym doradcom i nie wnosili skarg sądowych o inne przerachowanie renty, gdyż narażą się na przegranie sprawy i koszty procesowe.

Jedynie co zawsze zdażyć się może, mogą zajść w poszczególnych wypadkach omyłki rachunkowe przy przerachowaniu, co po stwierdzeniu należy przedłożyć Państwowemu Bankowi Rolnemu, który zauważone rozmaitego rodzaju niedokładności, natychmiast bardzo chętnie poprawi.

KOMUNIKAT NR. 144

Liczni gospodarze rolni nie wiedzą, że nabywcy ziemi parcelowanej między rokiem 1. I. 1926 a 1. VII. 1932, mogą mieć znaczną obniżkę ceny za rolę.

Urząd Rozjemczy, stosując art. 34 rozporządzenia Prezydenta Rzplitej Polskiej z dnia 24. X. 1934 r. oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 16. III. 1935, w sprawie szacowania nieruchomości ziemskich przymusowo wykupywanych przy przeprowadzaniu reformy rolnej, ustala jaka suma została dotąd zapłacona przez nabywcę gotówką, przez przejęcie długów i obciążeń. Po zbadaniu tych rzeczy Urząd Rozjemczy obliczy i ustali, za jaką idealną część nieruchomości nabywca zapłacił, przeprowadzi nowe oszacowanie według bieżących cen.

Stosownie do tego oszacowania Urząd Rozjemczy ustali obecną wartość niezapłaconej ziemi i ile złotych, za ile ha względnie mórg nieruchomości nabytej w tym czasie, to jest od 1. I. 1926 do 1. VII. 1932 r. dłużnik ma jeszcze zapłacić. Cena ta będzie resztą ceny kupna obniżoną przez Urząd Rozjemczy.

Jako przykład podajemy: p. Radło kupił u p. Pługa w roku 1930 — 5 ha ziemi ornej na umówioną sumę 15.000 zł. do dnia dzisiejszego wpłacił 6.000 zł, to jest zapłacił za część swojej roli równą 2 ha, licząc po 3.000 zł za ha.

Obecnie cena ziemi spadła i wartość hektara wynosi tysiąc zł, pozostałoby więc do uregulowania 3.000 zł za 3 ha.

Przykład powyższy odnosi się również do nabywców ziemi n. p. sąsiad od sąsiada nabył rolę w drodze dobrowolnego kupna sprzedaży.

Spłatę obniżonej ceny kupna rozkłada się na raty, płatne w ciągu 12-letniego okresu, następującego po upływie 3 lat od orzeczenia Urzędu Rozjemczego. Oprocentowanie, przewyższające 3% w stosunku rocznym, ustala się na 3% w stosunku rocznym.

Ziemia szacowana więc będzie według norm wydanych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 16. III. br., tabelę tę za grunty podajemy w biuletynie niniejszym pod następną pozycją.

Województwo pomorskie zaliczone zostało do II, III i IV okręgu ekonomicznego.

Do podanych norm dodaje się 15% wartości,

jeżeli odległość do stacji kolejowej nie przekracza 1 klm, 5% jeżeli odległość jest od 5 — 7 klm, do 10 klm 10%, przyczem wchodzi w rachubę wielkość miasta.

Kto więc z rolników nabył ziemię w czasie od 1. I. 1926 do 1. VII. 1932 r. winien zwrócić się do Urzędu Rozjemczego z wnioskiem o obniżenie reszty ceny kupna z dołączeniem do wniosku kontraktu i opisu gospodarstwa wydanego na formularzu w biurze Finansowo Rolnem.

261)

KOMUNIKAT NR. 145

Na podstawie art. 96 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1) p. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w Monitorze z 1. IV. 33 r. Nr. 76, zarządził ujednostajnienie cen, podzieliwszy grunty na 6 klas oraz na okręgi ekonomiczne. Cena tych gruntów będzie więc zależna od klasy i okręgu, w którym się znajduje, co jasno przedstawia tabela:

Grunty orne:

Okręgi ekonomiczne	Cena szacunkowa 1 ha w zł w klasach:					
	I	II	III	IV	V	VI
1	1440	1140	960	720	410	170
2	1260	1020	840	600	360	145
3	1020	840	720	520	290	120
4	780	660	540	400	240	90
5	580	480	390	290	145	60

Łąki

Okręgi ekonomiczne	Cena szacunkowa 1 ha w zł w klasach:					
	I	II	III	IV	V	VI
1	1800	1320	840	410	275	100
2	1560	1140	720	360	250	90
3	1260	960	600	290	200	70
4	960	720	480	240	150	50
5	720	520	340	145	110	40

Nieużytki

Okręgi ekonomiczne	Cena 1 ha w złotych
1	25
2	20
3	16
4	12
5	9

Pastwiska będą zaliczane do odpowiedniej klasy gruntów lub łąk, zależnie od użytku. Przy pastwiskach sztucznych we wartość ich będą zaliczone i koszty założenia, niezamortyzowane. Jeśli grunty (nieużytki) leżą między dwoma okręgami, to ceny ich będą podniesione, lub zmniejszone o połowę różnicy między cenami ustalonemi dla lepszych lub gorszych okręgów.

Cena sprzedażna działek leśnych będzie ustalana przy udziale rzeczoznawców, wyznaczonych przez wojewodę, przez obliczenie czystego dochodu rocznego, skapitalizowanego przy stopie procentowej 4.

Jeśli działka nie przekracza 5 ha, można cenę jej ustalić jako sumę 50% wartości ziemi, według wyżej omówionej tabeli, o ile jednak ktoś chce i ma zezwolenie na zmianę innego rodzaju użytkowania, cena będzie ustalana jako 75% wartości ziemi obliczonej z tabeli, oraz wartości użytkowej drzewostanu. Cena sadów obliczana będzie według wartości ziemi oraz wartości drzew i krzewów.

Cena wód użytkowych będzie obliczana w drodze kapitalizacji czystego rocznego dochodu przy 4 procentach.

Torfy według obecnej wartości użytkowej.

Ceny te, które omówiliśmy, mogą jednak być podwyższone, lub obniżone w zależności od takich czynników jak:
1) stopień uprawy, zagospodarowania i świadczeń meljoracyjnych,
2) odległości od szos, rynków zbytu, ośrodków przemysłowych, fabrycznych, stacji kolejowej,
3) falistość terenu, wystawy konfiguracji,
4) komasacji parcel, ustosunkowania się gruntów ornych do łąk itd.,
5) obciążeń, jak serwituty,
6) brak wody, pas graniczny itd.

Cena sprzedażna działek będzie ustalona dla każdej działki z osobna, w wypadkach tylko związanych z scaleniem, cenę sprzedażną ziemi określa się przez podzielenie ceny sprzedażnej całego obszaru na części idealne udziału nabywcy.

Cenę sprzedażną budynków wzniesionych przez Urząd stanowią własne koszty budowy, jeśli warunki w cenach np. robocizna zmieniły się, będą zastosowane nowe warunki.

Budynki wzniesione przed parcelacją będą obliczane według miejscowych cen z odciągnięciem amortyzacji, jeśli będą natomiast rozbierane w części lub całości, to cena tych budynków na podstawie cen materjałów z odciągnięciem ceny rozbiórki.

Budynki przemysłowe, nadające się do dalszej wytwórczości, będą obliczone według ich obecnej wartości z uwzględnieniem przystosowania ich do zmniejszonego gospodarstwa.

Cena inwentarzy, nawozów, zasiewów będzie obliczona według cen miejscowych na rynkach zbytu z potrąceniem procentu zużycia.

Działki ziemi przeznaczone na kolonje urzędnicze, robotnicze itp., cele handlowe, przemysłowe będą obliczane według miejscowych cen rynkowych, płaconych za podobne działki.

Drogi i rowy nie podlegają szacowaniu.

Wycenianie działek i klasyfikację przeprowadza delegat Urzędu Wojewódzkiego, którym może być komisarz ziemski. Delegat ten opracowuje wniosek, a cenę sprzedażną na podstawie opracowania delegata ustala wojewoda. Klasyfikacji nie można dokonywać, jeśli jest za mokro, lub ziemia jest zmarznięta, śniegiem przykryta.

Jeśli chodzi o szacowanie objektów drobnych, które nie przekraczają 5 ha, a teren jest znany, oszacowanie może się odbyć bez zjazdu na grunt.

Cenę sprzedażną gruntów należy rozumieć w złotych w złocie według parytetu 1927 *(Rozp. Prez. R. P. z dnia 5 listopada 1927).*

ZARZĄD T. R. P.

Ewertowski, instr. TRP. *Klimek,* wiceprezes